

ANDT-trender bland unga i Sverige och i omvärlden

Ulf Guttormsson
CAN

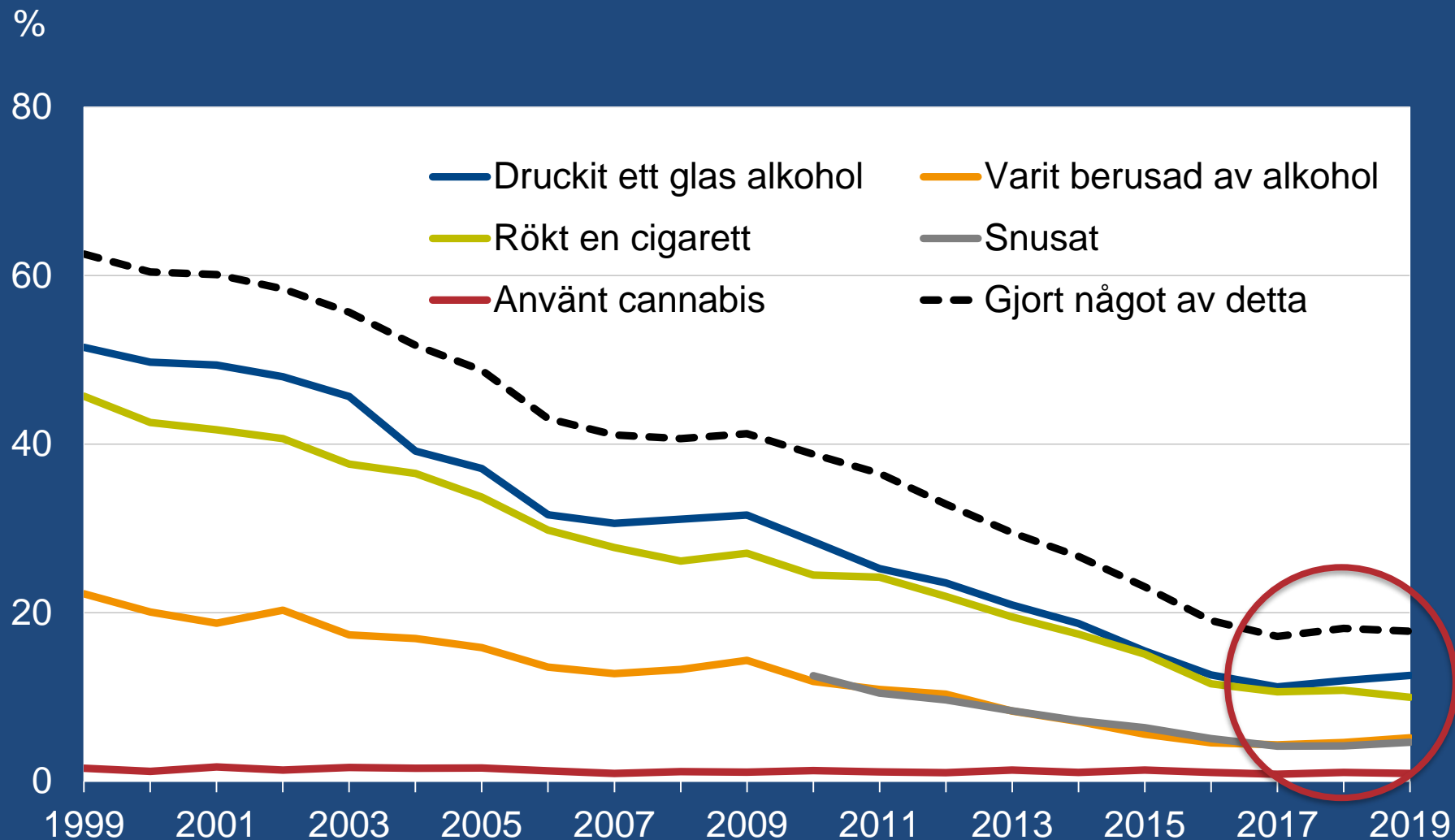
Förebygg.nu
Göteborg
13 oktober 2019

Många trådar i innehållsdeklarationen...

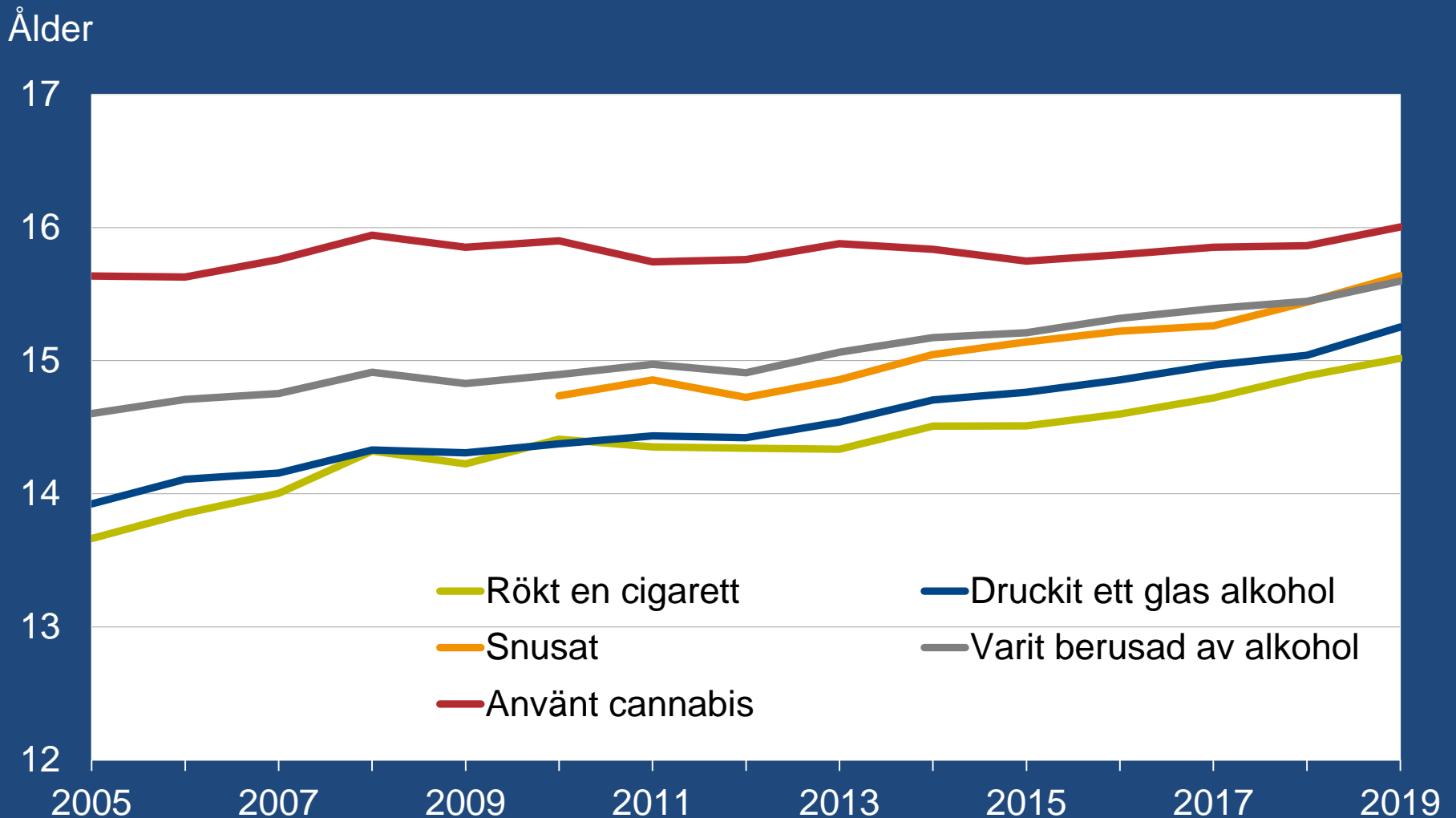
- ANDT-trender
- Sverige vs. omvärlden
- Utveckling i länen
- Debutåldrar

”Det går uppåt i åldrarna” – Fokusrapport #5

Andelen elever som före 14 års ålder använt olika substanser. Årskurs 9. 1999–2019.

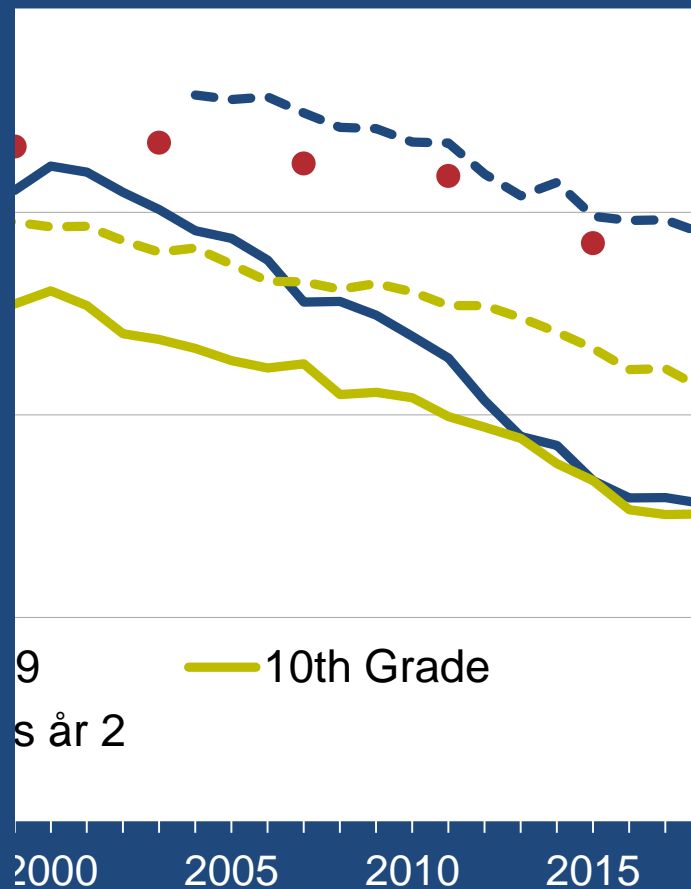
Genomsnittlig debutålder bland elever som använt olika substanser. Gymnasiets år 2. 2005–2019.

Samlad bedömning av ANDT-utvecklingen bland svenska ungdomar under 2000-talet.

	Tillgänglighet	Konsumtion	Internationellt
A			
N			
D			
T			

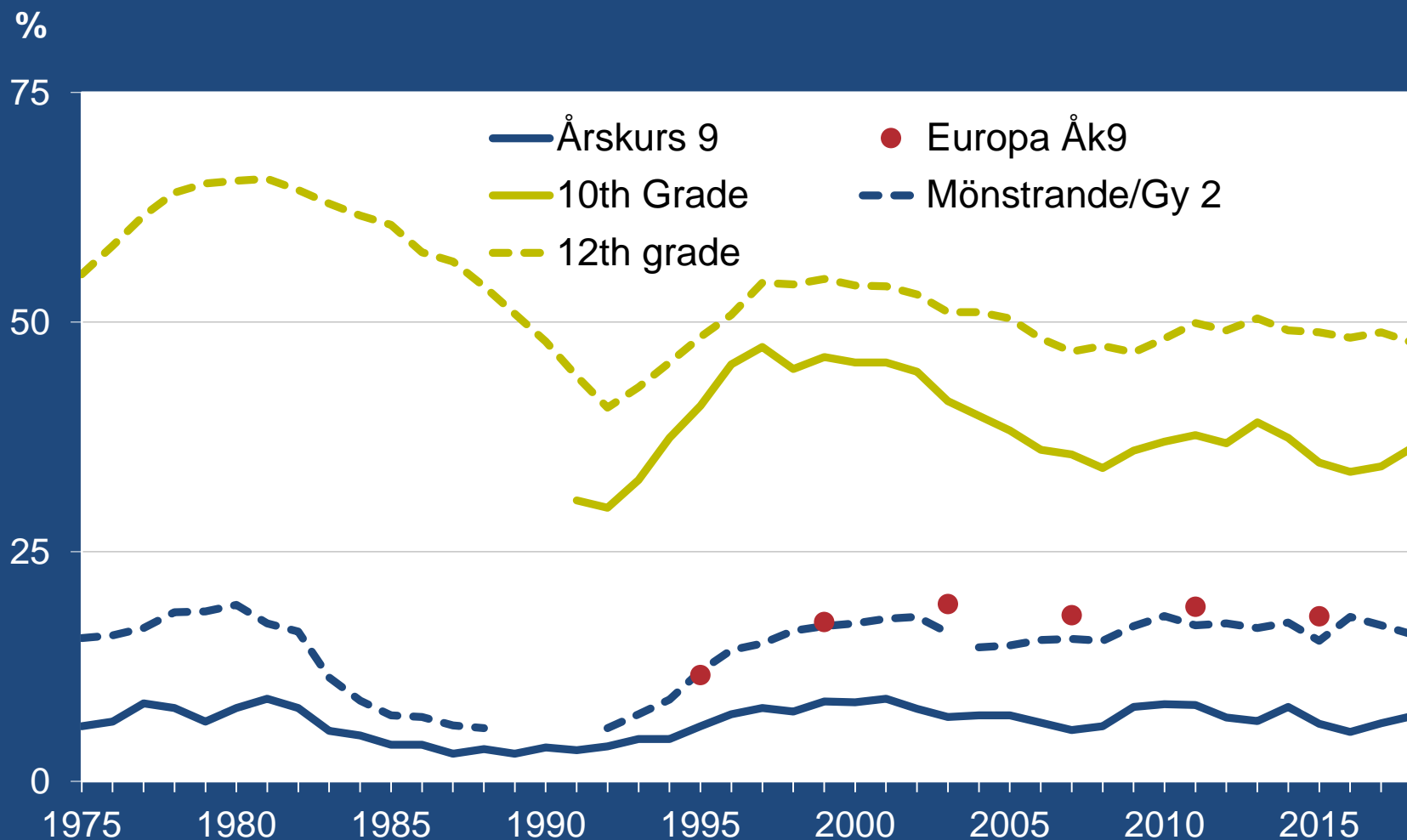
Andel elever som konsumerat alkohol senaste 12 månaderna i Sverige, Europa och USA. 1975–2018.

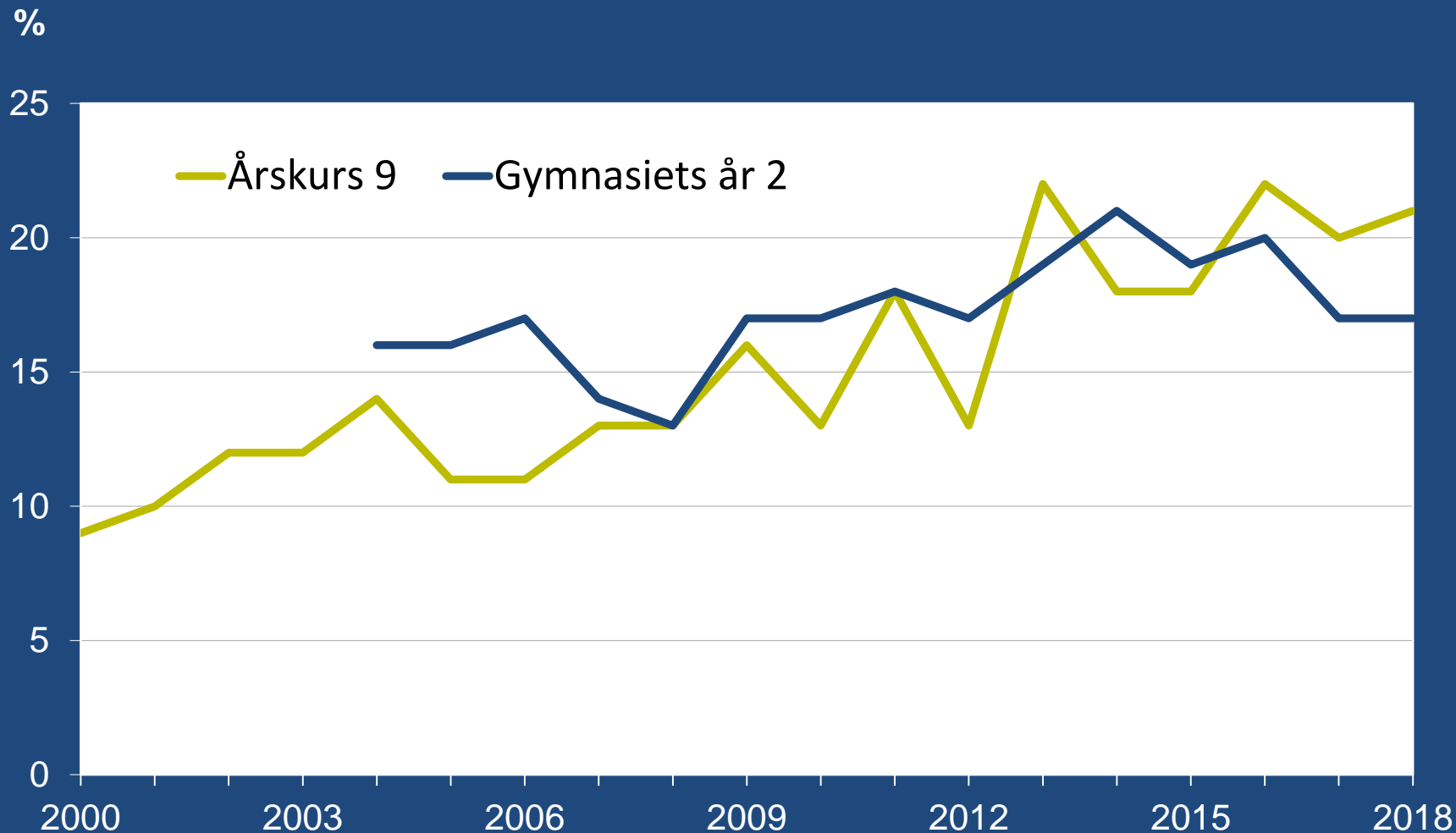
Samlad bedömning av ANDT-utvecklingen bland svenska ungdomar under 2000-talet.

	Tillgänglighet	Konsumtion	Internationellt
A			
N			
D			
T			

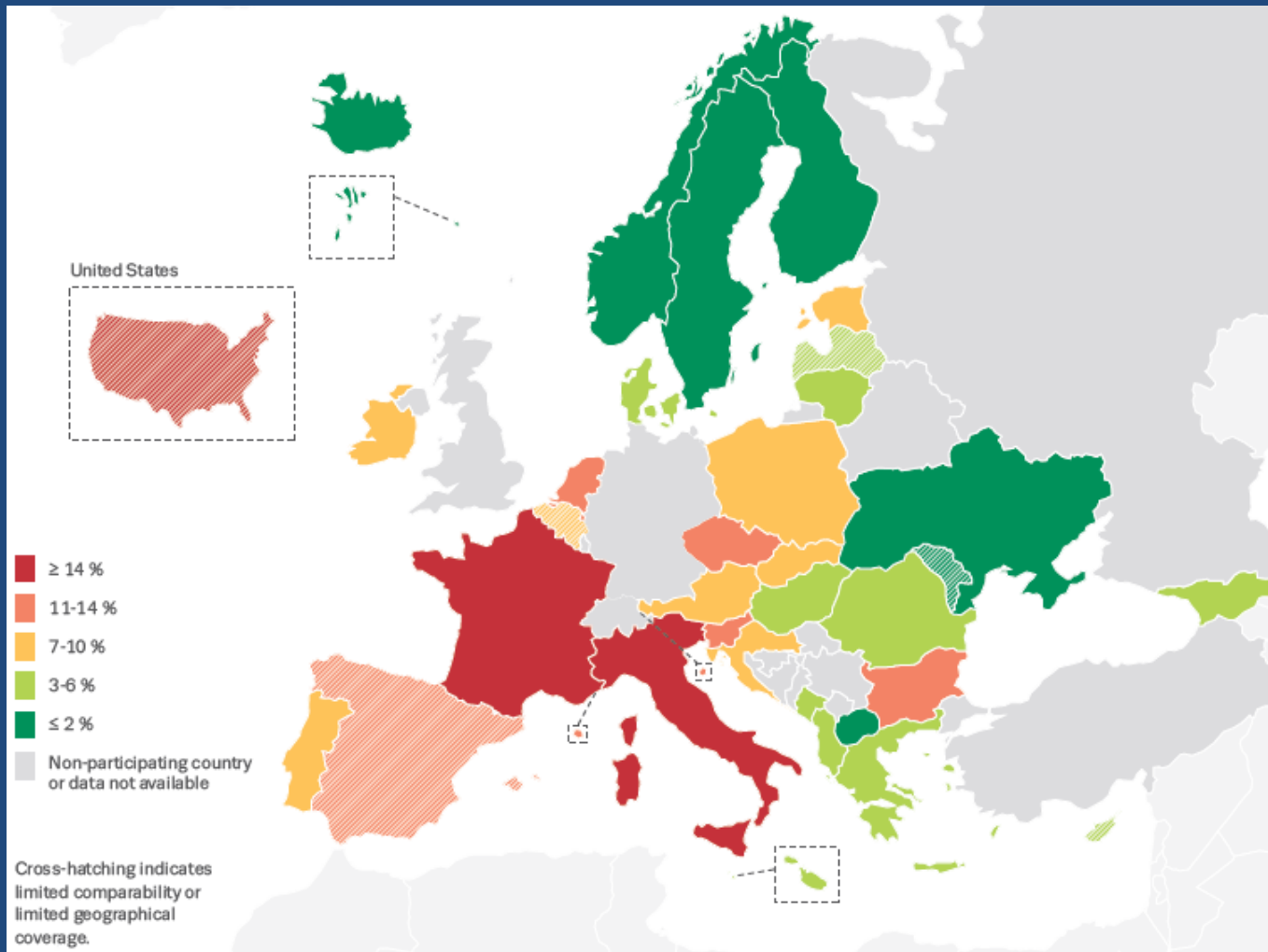
Andel elever som använt narkotika i Sverige (Åk 9 & Mön/Gy 2), Europa och USA. 1975–2018.

Andelen cannabiserfarna skolelever som använt cannabis mer än 20 gånger. 1995–2018.

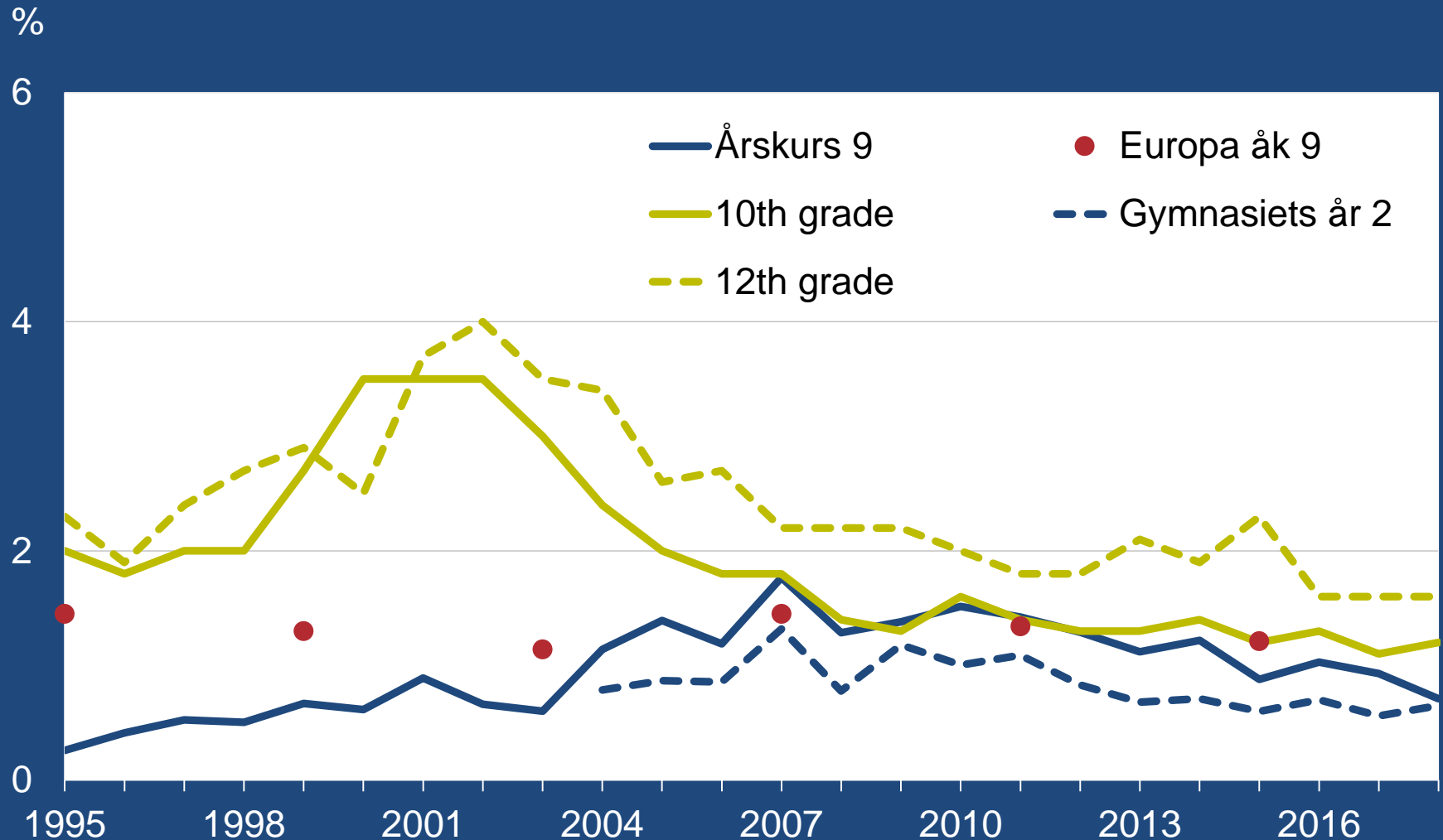
Andelen 15–16-åriga elever i Europa som använt cannabis senaste 30 dagarna. 2015.

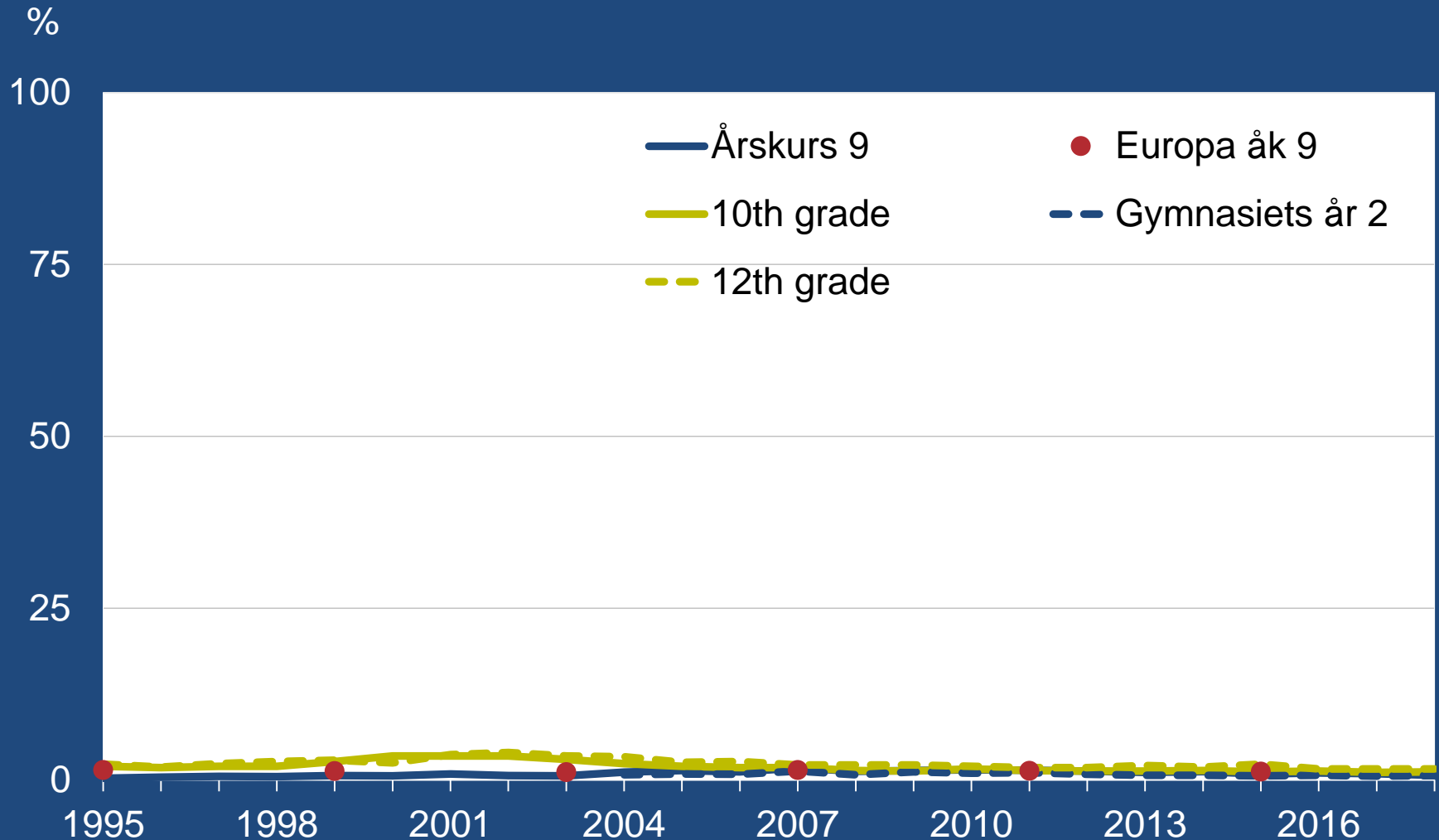
Samlad bedömning av ANDT-utvecklingen bland svenska ungdomar under 2000-talet.

	Tillgänglighet	Konsumtion	Internationellt
A			
N			
D			
T			

Andel elever som använt anabola androgena steroider (AAS) i Sverige, Europa och USA. 1995-2018.

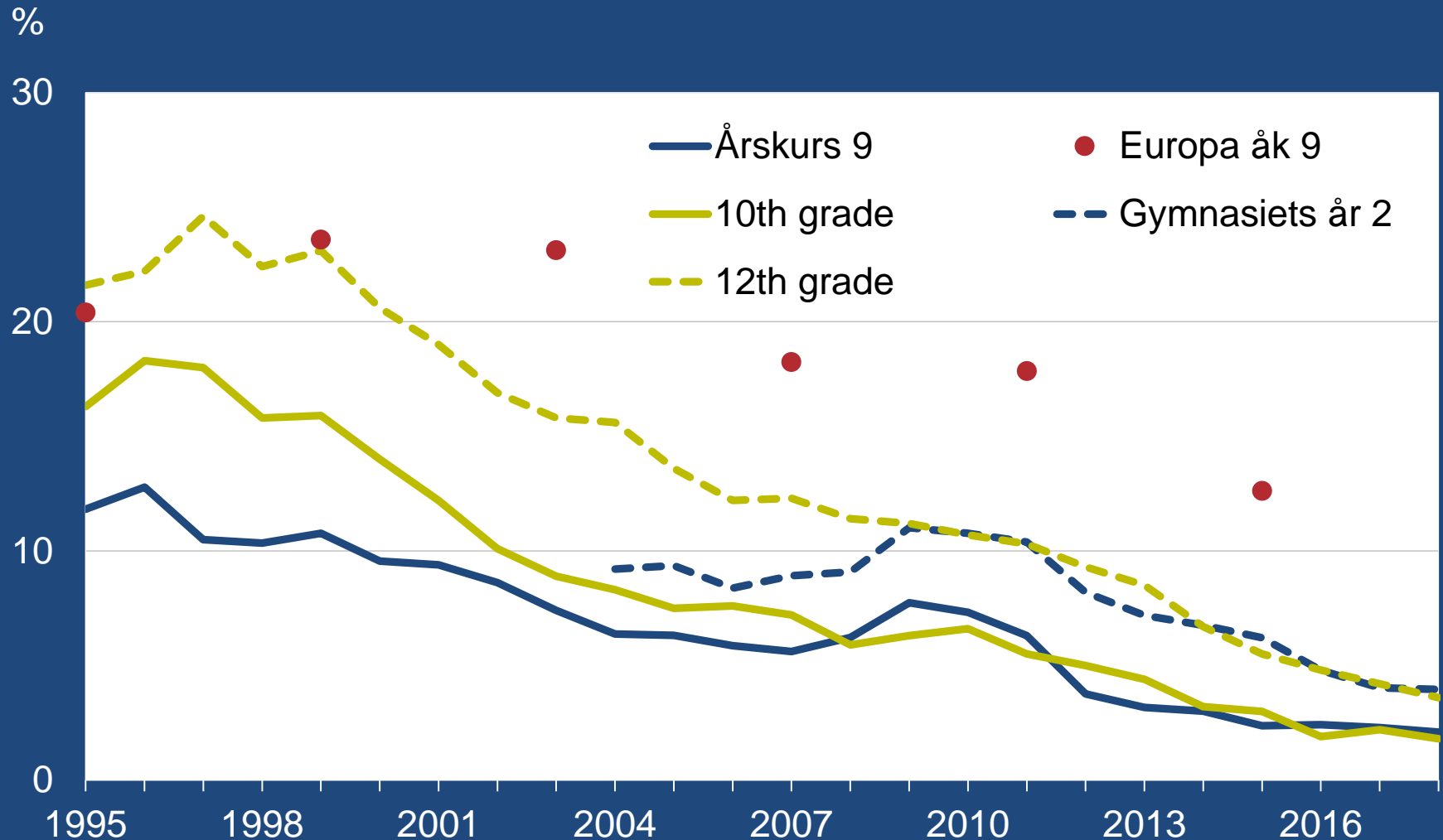
Andel elever som använt anabola androgena steroider (AAS) i Sverige, Europa och USA. 1995-2018.

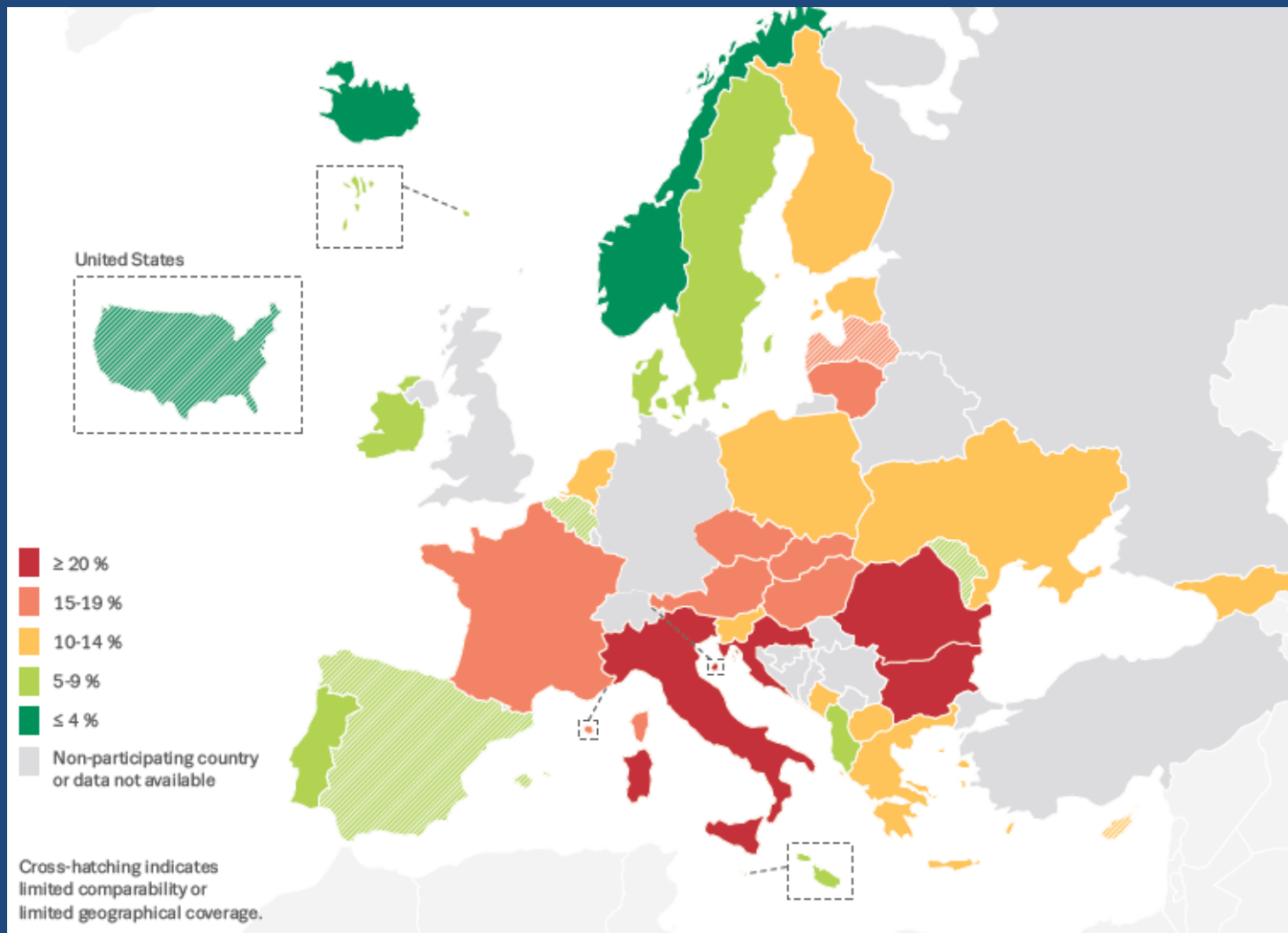
Samlad bedömning av ANDT-utvecklingen bland svenska ungdomar under 2000-talet.

	Tillgänglighet	Konsumtion	Internationellt
A			
N			
D			
T			

Andel elever som röker cigaretter dagligen i Sverige, Europa och USA. 1995-2018.

Cigarettkonsumtion senaste 30 dagarna bland 15–16-åriga elever i Europa. 2015.

Samlad bedömning av ANDT-utvecklingen bland svenska ungdomar under 2000-talet.

	Tillgänglighet	Konsumtion	Internationellt
A			
N			
D			
T			

Rökning

Vad har påverkat ANDT-utvecklingen?

- Tillgängligheten?
- Flera och mera framgångsrika preventiva insatser?
- Högre grad av disciplinering?
- Nya umgängesformer och fritidsvanor med skärmar & bredband?
- Ny teknik ger mer kontroll ("shaming")?
- Mera restriktiva föräldrar?
- "17 är det nya 15"?
- Flera unga från kulturer utan alkoholbruk?
- Ökad hälsomedvetenhet/säkerhetsmedvetenhet?
- Förändrad "ungdomskultur"?

- Allt...? Mer därtill?

Länsskillnader i (S)ANT-vanor* i årskurs 9.

Substansindex. Högst värde=störst konsumtion. 2017/2018.

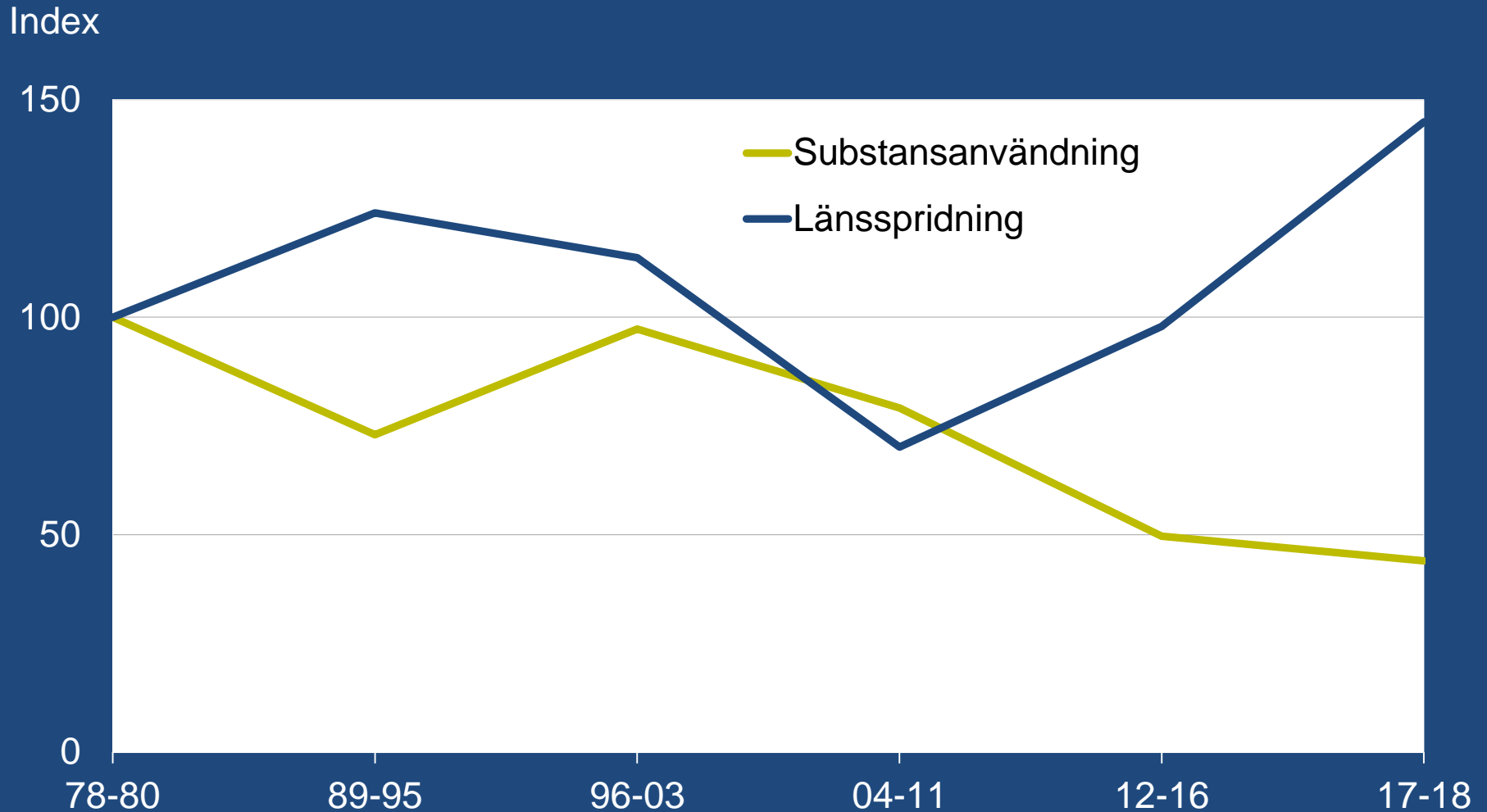
82	Jönköping
83	Östergötland
83	Blekinge
85	Västerbotten
87	Uppsala
88	Västmanland
92	Halland
94	Västra Götaland
98	Värmland
99	Stockholm
99	Kronoberg
99	Örebro
100	Norrbottn
102	Gävleborg
104	Kalmar
104	Skåne
108	Södermanland
113	Västernorrland
116	Dalarna
125	Gotland
140	Jämtland

* Sniffning
Alkohol
Narkotika
Tobak

Substansanvändning och spridningen mellan länens substansanvändning. Årskurs 9.

Perioderna 1978–80 till 2017–18. Index 78-80= 100.

Avrundning

- **Positiv utveckling under 2000-talet för A och T, oförändrat för D och negativ utveckling för N**
- **Inte fullt lika positiv utveckling i alla svenska län under 2000-talet**
- **Inte fullt lika positiv utveckling i olika socioekonomiska grupper?**
- **Inga stora ökningar för tonåringar för narkotika/cannabis, men...
...konsumenterna tenderar att använda mer/oftare, och...
...cannabisprodukter har mer THC och mindre CBD än för 10 år sedan
...ökningar bland unga vuxna (och äldre)**
- **Vi vet inte riktigt varför utvecklingen ser ut som den gör – många samverkande orsaker som sannolikt skiftar beroende på substans**
- **Bra AN(D)T-läge i Sverige jämfört med omvärlden**

Tack för uppmärksamheten

Kontakt: ulf.guttormsson@can.se

Tips:

Dagsfärsk rapport :

- Det går uppåt i åldrarna (CAN, Fokusrapport #5)

Kommande rapporter:

- Skolelevers drogvanor 2019 (CAN, 11 december)
- Narkotikaattityder bland skolelever – 2003 & 2019 (CAN, våren 2020)
- ESPAD Sverige - Riskuppfattning och substansanvändning (CAN, våren 2020)
- ESPAD Internationella rapporten (EMCDDA, nov 2020)

Vad är CAN?

- Ett nationellt kompetenscentrum i ANDT-frågor
- Sprider saklig information om konsumtions- och skadeutvecklingen av ANDT
- Del av civilsamhället med ca 50 medlemsorganisationer. Cirka 65% statlig finansiering
- Regeringen utser styrelseordförande, i styrelsen ingår medlemsorganisationer, myndigheter och forskningsråd
- Kontor i Stockholm – men länsombud i hela landet
- Målgrupp: Primärt personer som på något sätt arbetar med drogprevention men även viss direktkommunikation med unga och vuxna i ungas närhet via Drugsmart.com
- Avd. för Kommunikation & Samverkan: Nätverkande, ungdomsinriktad verksamhet, seminarier, kurser, populärvetenskaplig tidskrift, mm
- Avd. för Analys & metod: Utredning och forskning
Rapporter, artiklar, kunskapsöversikter, faktatexter, remissvar, mm